

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔, ๕, และ ๖ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย และโรงเรียนสุรนารีวิทยา จำนวน ๓๖๖ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๔.๓ ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

๔.๔ ปัญหาอุปสรรค และ ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ (Body of Knowledge)

๔.๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๖๖)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๕๕	๔๒.๓
หญิง	๒๑๑	๕๗.๗
๒. อายุ		
๑๖ ปี	๑๙๙	๕๔.๔
๑๗ ปี	๑๒๙	๓๕.๒
๑๘ ปี	๓๖	๙.๘
๑๙ ปี	๒	๐.๕
๓. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๗๓	๔๗.๓
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๔๙	๔๐.๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๔๔	๑๒.๐
๔. สภาพครอบครัว		
อยู่กับบิดา มารดา	๒๘๔	๗๗.๖
อยู่กับญาติ	๒๒	๖.๐
อยู่กับบิดา	๑๑	๓.๐
อยู่กับ มารดา	๔๓	๑๑.๗
อื่นๆ โปรตระกูล	๖	๑.๖
๕. รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง		
๑๐,๐๐๐ บาทหรือต่ำกว่า	๔๖	๑๒.๖
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๘๐	๒๑.๙
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๘๗	๒๓.๘
๓๐,๐๐๑ – ๔๐,๐๐๐ บาท	๖๗	๑๘.๓
๔๐,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท	๘๖	๒๓.๕

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n = ๓๖๖)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๖. อาชีพของผู้ปกครอง		
รับราชการ	๑๒๗	๓๔.๗
รัฐวิสาหกิจ	๑๗	๔.๖
ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๐	๒๗.๓
ค้าขาย รับจ้าง	๑๗	๔.๖
เกษตรกรกรรม	๘๙	๒๔.๓
อื่น ๆ โปรดระบุ.....	๑๖	๔.๕
๗. ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน		
ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท	๑๔๔	๓๙.๓
๓,๐๐๑ – ๕,๐๐๐ บาท	๑๘๗	๕๑.๑
๕,๐๐๑ – ๗,๐๐๐ บาท	๒๐	๕.๕
๗,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๕	๔.๑

จากตาราง ๔.๑ ซึ่งเป็นการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๖๖ คน พบว่า

๑. เพศ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่ มีเพศหญิง จำนวน ๒๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗ รองลงมา เพศชาย ๑๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๓

๒. อายุ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่ มีอายุ ๑๖ ปี จำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔ รองลงมา อายุ ๑๗ ปี จำนวน ๑๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒ อายุ ๑๘ ปี จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘ และ ๑๙ ปี จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕

๓. ระดับการศึกษา นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่ มัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓ รองลงมา มัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗ และ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐

๔. สภาพครอบครัว นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่ อยู่กับบิดา มารดา จำนวน ๒๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๖ รองลงมา อยู่กับ มารดา จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗ อยู่กับญาติ จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ อยู่กับบิดา จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐ และ อื่น ๆ โปรดระบุ จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖

๕. รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘ รองลงมา ๔๐,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕ ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙ ๓๐,๐๐๑ – ๔๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓ และ ๑๐,๐๐๐ บาทหรือต่ำกว่า จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖

๖. อาชีพของผู้ปกครอง นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่ อาชีพ รับราชการ จำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗ รองลงมา ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๓ เกษตรกรรม จำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓ รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖ ค้าขาย รับจ้าง จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖ และ อื่น ๆ โปรตระบุ จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔

๗. ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่ ๓,๐๐๑ – ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑ รองลงมา ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓ ๕,๐๐๑ – ๗,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๕ และ ๗,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๑

๔.๒ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ระดับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ๑) ด้านความซื่อสัตย์ ๒) ด้านความมีวินัย ๓) ด้านความรับผิดชอบ ๔) ด้านความมีน้ำใจ และ ๕) ด้านความประหยัด โดยรายละเอียดดังแสดงในตาราง ๔.๒ – ๔.๗ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

(n = ๓๖๖)

ลำดับ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
๑.	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๙๔	๐.๕๑	มาก
๒.	ด้านความมีวินัย	๔.๒๑	๐.๕๘	มาก
๓.	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๘๖	๐.๖๐	มาก
๔.	ด้านความมีน้ำใจ	๓.๘๔	๐.๕๗	มาก
๕.	ด้านความประหยัด	๓.๖๖	๐.๖๗	มาก
ภาพรวม		๓.๙๐	๐.๔๖	มาก

จากตาราง ๔.๒ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ด้านความซื่อสัตย์

(n = ๓๖๖)

ข้อ	ด้านความซื่อสัตย์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
๑	นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองเสมอเมื่อทำข้อสอบ	๓.๙๐	๐.๘๓	มาก
๒.	นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อครูอาจารย์ยอมรับเมื่อกระทำผิด	๔.๑๒	๐.๗๒	มาก
๓.	นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง สังคมและหน้าที่การงาน เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานในโรงเรียน	๔.๐๔	๐.๖๙	มาก
๔.	นักเรียนยึดหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติตนด้วยความซื่อตรงต่อตนเอง พ่อแม่ ครู และเพื่อน ๆ	๔.๐๕	๐.๖๙	มาก
๕.	นักเรียนมีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงามตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	๓.๖๔	๐.๘๐	มาก
๖.	นักเรียนมีความประพฤติดีเคารพยกย่อง ครู ทุกคน ด้วยกาย วาจา ใจ ทั้งต่อหน้า และ ลับหลัง	๓.๙๐	๐.๗๗	มาก
ภาพรวม		๓.๙๔	๐.๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ด้านความมีวินัย

(n = ๓๖๖)

ข้อ	ด้านความมีวินัย	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
๑	นักเรียนยึดมั่นในแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติของสถานศึกษา	๓.๙๐	๐.๘๐	มาก
๒	นักเรียนมาโรงเรียนเข้าแถวตรงเวลา	๔.๐๙	๐.๙๘	มาก
๓	นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน	๔.๒๕	๐.๘๐	มาก
๔	นักเรียนทิ้งขยะที่ทิ้งขยะที่โรงเรียนจัดไว้	๔.๒๖	๐.๗๙	มาก
๕	นักเรียนไม่สูบบุหรี่ หรือสุรา ยาเสพติดให้โทษ	๔.๕๒	๐.๙๕	มากที่สุด
๖	นักเรียนเข้าแถวคิวตามระเบียบเมื่อจะซื้อสินค้า	๔.๒๓	๐.๘๔	มาก
ภาพรวม		๔.๒๑	๐.๕๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีวินัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ๕ นักเรียนไม่สูบบุหรี่ หรือสุรา ยาเสพติดให้โทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ด้านความรับผิดชอบ

(n = ๓๖๖)

ข้อ	ด้านความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
๑	นักเรียนมีความรับผิดชอบและความพยายาม ตั้งใจเอาใจใส่ในการเรียน	๓.๙๑	๐.๗๗	มาก
๒	นักเรียนมีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งพยายาม ต่อสู้อุปสรรคด้านการเรียนและการทำงานให้ เสร็จ	๓.๘๗	๐.๘๑	มาก
๓	นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมายให้เสร็จตามกำหนดเวลา	๓.๗๗	๐.๗๘	มาก
๔	นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จตามกำหนดเวลา	๓.๗๕	๐.๘๑	มาก
๕	นักเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความ ละเอียดรอบคอบทุกขั้นตอน	๓.๗๘	๐.๗๗	มาก
๖	นักเรียนยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานของ ตนและพร้อมที่จะปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อให้ ได้ผลที่ดียิ่งขึ้น	๔.๐๙	๐.๗๓	มาก
ภาพรวม		๓.๘๖	๐.๖๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๖ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ด้านความมีน้ำใจ

(n = ๓๖๖)

ข้อ	ด้านความมีน้ำใจ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
๑	นักเรียนอาสาช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านเสมอ	๓.๘๕	๐.๘๑	มาก
๒.	นักเรียนอาสาช่วยครูเก็บสัมภาระบนโต๊ะ	๓.๕๗	๐.๘๑	มาก
๓.	นักเรียนอาสาช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน	๓.๖๖	๐.๘๘	มาก
๔.	นักเรียนอาสาช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มเสมอตามคำสั่งของครู	๓.๙๗	๐.๗๘	มาก
๕.	นักเรียนช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มเสมอตามคำสั่งและความสามารถ	๔.๐๙	๐.๗๓	มาก
๖.	นักเรียนเคยช่วยเหลือสัตว์ เมื่อมันเกิดอันตราย	๓.๙๓	๐.๘๗	มาก
ภาพรวม		๓.๘๔	๐.๕๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีน้ำใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ด้านความประหยัด

(n = ๓๖๖)

ข้อ	ด้านความประหยัด	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
๑	นักเรียนใช้เงินของพ่อแม่ด้วยความประหยัด	๓.๘๗	๐.๘๘	มาก
๒.	นักเรียนซื้อเสื้อผ้าด้วยความประหยัด	๓.๙๑	๐.๙๑	มาก
๓.	นักเรียนรู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวม อย่างคุ้มค่า	๓.๙๗	๐.๘๖	มาก
๔.	นักเรียนรู้จักทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเอง อยู่เสมอ	๒.๙๓	๑.๒๒	ปานกลาง
๕.	นักเรียนใช้โทรศัพท์เมื่อมีความจำเป็น	๓.๔๒	๑.๐๗	ปานกลาง
๖.	นักเรียนรู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวม อย่างคุ้มค่า	๓.๘๙	๐.๘๒	มาก
ภาพรวม		๓.๖๖	๐.๖๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความประหยัด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ๔ นักเรียนรู้จักทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของ
ตนเองอยู่เสมอ และ ข้อ ๕ นักเรียนใช้โทรศัพท์เมื่อมีความจำเป็น อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง
ส่วนข้ออื่นๆ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๔.๓ ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพครอบครัว รายได้ ต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน โดยการแสดงการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ตามสมมติฐานการวิจัยที่ ๑ – ๗ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอ เมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา		เพศ				F	Sig
		ชาย		หญิง			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑.	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๙๑	๐.๕๖	๓.๙๖	๐.๔๗	๑.๐๖๑	๐.๓๐๔
๒.	ด้านความมีวินัย	๔.๐๘	๐.๖๗	๔.๓๑	๐.๔๘	๑๔.๖๓๖*	๐.๐๐๐
๓.	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๘๖	๐.๖๖	๓.๘๗	๐.๕๕	๐.๐๑๕	๐.๙๐๓
๔.	ด้านความมีน้ำใจ	๓.๗๗	๐.๖๓	๓.๙๐	๐.๕๒	๕.๐๒๑*	๐.๐๒๖
๕.	ด้านความประหยัด	๓.๗๖	๐.๗๐	๓.๕๙	๐.๖๕	๕.๗๙๙*	๐.๐๑๗
ภาพรวม		๓.๘๗	๐.๕๒	๓.๙๓	๐.๔๐	๑.๑๓๙	๐.๒๘๗

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันในด้านความมีวินัย ด้านความมีน้ำใจ และด้านความประหยัด

ดังนั้น ในการวิเคราะห์ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่าง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ใช้การทดสอบค่า
t-Test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว f-test (One Way Analysis Of Variance)

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมใน
โรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา **ด้านความมีวินัย**
จำแนกตามเพศ

เพศ	ด้านความมีวินัย		ค่า t	ค่า Sig
	$\bar{X}$	S.D		
ชาย	๔.๐๘	๐.๖๗	-๓.๖๔๙	๐.๐๐๐
หญิง	๔.๓๑	๐.๔๘		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศของ นักเรียน
ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาระดับความคิดเห็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมใน
โรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีวินัย พบว่า นักเรียนเพศ
หญิง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๓๑$) และเพศชาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ
มากเช่นกัน ($\bar{X} = ๔.๓๑$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดย
ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ที่มีคำตอบ ๒ กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง พบว่าได้ค่า
(t) เท่ากับ -๓.๖๔๙ และค่า (Sig.) เท่ากับ ๐.๐๐๐ ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึง
ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศที่ต่างกันของนักเรียน มีระดับ
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้าน
ความมีวินัยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา **ด้านความมีน้ำใจ**
จำแนกตามเพศ

เพศ	ด้านความมีน้ำใจ		ค่า t	ค่า Sig
	$\bar{X}$	S.D		
ชาย	๓.๗๗	๐.๖๓	-๒.๒๔๑	๐.๐๒๖
หญิง	๓.๙๐	๐.๕๒		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศของ นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาระดับความคิดเห็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีน้ำใจ พบว่า นักเรียนเพศหญิง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๓.๙๐) และเพศชาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากเช่นกัน ($\bar{X}$ = ๓.๗๗) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ที่มีคำตอบ ๒ กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง พบว่าได้ค่า (t) เท่ากับ -๒.๒๔๑ และค่า (Sig.) เท่ากับ ๐.๐๒๖ ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศที่ต่างกันของนักเรียน มีระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีน้ำใจที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา **ด้านความประหยัด**
จำแนกตามเพศ

เพศ	ด้านความประหยัด		ค่า t	ค่า Sig
	$\bar{X}$	S.D		
ชาย	๓.๗๖	๐.๗๐	๒.๔๐๘	๐.๐๑๗
หญิง	๓.๕๙	๐.๕๕		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศของ นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาระดับความคิดเห็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความประหยัด พบว่า นักเรียน

เพศเพศชาย ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.76$) และ เพศหญิง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากเช่นกัน ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ที่มีคำตอบ ๒ กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง พบว่าได้ค่า (t) เท่ากับ ๒.๔๐๘ และค่า (Sig.) เท่ากับ ๐.๐๑๗ ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศที่ต่างกันของนักเรียน มีระดับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความประหยัดที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา		อายุ								F	Sig
		๑๖ ปี		๑๗ ปี		๑๘ ปี		๑๙ ปี			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑.	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๙๓	๐.๕๖	๓.๕๙	๐.๔๖	๓.๙๓	๐.๔๐	๔.๓๓	๐.๒๔	๐.๔๑๘	๐.๗๔๐
๒.	ด้านความมีวินัย	๔.๒๓	๐.๖๒	๔.๒๓	๐.๕๓	๔.๐๗	๐.๔๘	๔.๐๐	๐.๒๔	๐.๘๗๓	๐.๔๕๕
๓.	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๘๕	๐.๖๒	๓.๘๖	๐.๕๕	๓.๙๒	๐.๕๙	๔.๓๓	๐.๒๔	๐.๕๖๙	๐.๖๓๕
๔.	ด้านความมีน้ำใจ	๓.๘๓	๐.๕๙	๓.๘๗	๐.๕๕	๓.๘๒	๐.๕๘	๔.๐๐	๐.๔๗	๐.๑๕๐	๐.๙๒๙
๕.	ด้านความประหยัด	๓.๖๖	๐.๗๐	๓.๖๘	๐.๖๑	๓.๖๒	๐.๗๘	๓.๙๒	๐.๓๕	๐.๑๖๗	๐.๙๑๙
ภาพรวม		๓.๙๐	๐.๔๙	๓.๙๒	๐.๔๓	๓.๘๗	๐.๓๙	๔.๑๒	๐.๐๒	๐.๒๓๖	๐.๘๗๑

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน วิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา		ระดับการศึกษา						F	Sig
		มัธยมศึกษา ปีที่ ๔		มัธยมศึกษา ปีที่ ๕		มัธยมศึกษา ปีที่ ๖			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑.	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๙๙	๐.๕๒	๓.๘๘	๐.๕๒	๓.๙๕	๐.๔๓	๑.๙๘๒	๐.๑๓๙
๒.	ด้านความมีวินัย	๔.๒๒	๐.๖๒	๔.๒๕	๐.๕๕	๔.๐๓	๐.๔๘	๒.๓๘๔	๐.๐๙๔
๓.	ด้านความ รับผิดชอบ	๓.๘๕	๐.๕๙	๓.๘๕	๐.๖๐	๓.๙๕	๐.๖๐	๐.๕๕๔	๐.๕๗๕
๔.	ด้านความมีน้ำใจ	๓.๘๔	๐.๖๐	๓.๘๗	๐.๕๓	๓.๗๖	๐.๖๓	๐.๖๓๘	๐.๕๒๕
๕.	ด้ ำ น ค ว ำ ม ประหยัด	๓.๖๙	๐.๖๖	๓.๖๓	๐.๖๗	๓.๖๕	๐.๗๓	๐.๓๗๐	๐.๖๙๑
ภาพรวม		๓.๙๒	๐.๔๗	๓.๙๐	๐.๔๖	๓.๘๗	๐.๔๔	๐.๒๖๒	๐.๗๗๐

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสภาพครอบครัว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา		สภาพครอบครัว										F	Sig
		อยู่กับบิดา มารดา		อยู่กับญาติ		อยู่บิดา		อยู่กับมารดา		โปรตรระบุ อื่น ๆ			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑.	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๙๑	๐.๕๒	๓.๙๕	๐.๔๔	๔.๑๒	๐.๔๙	๔.๐๗	๐.๔๖	๔.๑๗	๐.๕๙	๑.๕๙๖	๐.๑๗๕
๒.	ด้านความมีวินัย	๔.๑๘	๐.๖๐	๔.๑๖	๐.๔๙	๔.๑๗	๐.๖๐	๔.๓๗	๐.๔๓	๔.๖๔	๐.๔๓	๑.๘๗๔	๐.๑๑๔
๓.	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๘๓	๐.๖๐	๓.๘๐	๐.๕๖	๓.๘๘	๐.๔๕	๔.๐๗	๐.๕๙	๓.๙๔	๐.๖๓	๑.๕๖๘	๐.๑๘๒
๔.	ด้านความมีน้ำใจ	๓.๘๑	๐.๕๘	๔.๐๖	๐.๕๓	๓.๙๕	๐.๕๖	๓.๙๑	๐.๕๖	๔.๐๖	๐.๕๒	๑.๔๗๖	๐.๒๐๙
๕.	ด้านความประหยัด	๓.๖๑	๐.๖๘	๓.๗๕	๐.๗๔	๓.๘๙	๐.๔๑	๓.๘๖	๐.๕๘	๓.๙๗	๐.๕๙	๒.๑๕๓	๐.๐๗๔
ภาพรวม		๓.๘๗	๐.๔๗	๓.๙๔	๐.๔๓	๔.๐๐	๐.๔๐	๔.๐๖	๐.๓๘	๔.๑๖	๐.๓๘	๒.๒๕๒	๐.๐๖๓

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถี พุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา		รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง										F	Sig
		๑๐,๐๐๐ บาทหรือต่ำกว่า		๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท		๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท		๓๐,๐๐๑ – ๔๐,๐๐๐ บาท		๔๐,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑.	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๘๒	๐.๖๗	๓.๙๘	๐.๕๐	๓.๘๗	๐.๔๙	๔.๐๕	๐.๔๕	๓.๙๕	๐.๔๙	๑.๘๗๑	๐.๑๑๕
๒.	ด้านความมีวินัย	๓.๙๕	๐.๗๘	๔.๑๙	๐.๕๗	๔.๒๔	๐.๕๑	๔.๓๒	๐.๕๒	๔.๒๔	๐.๕๕	๓.๑๔๙*	๐.๐๑๕
๓.	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๖๗	๐.๗๓	๓.๘๘	๐.๖๒	๓.๘๔	๐.๕๒	๓.๙๓	๐.๕๓	๓.๙๓	๐.๖๐	๑.๗๗๕	๐.๑๓๓
๔.	ด้านความมีน้ำใจ	๓.๗๑	๐.๗๑	๓.๙๔	๐.๕๐	๓.๘๔	๐.๕๖	๓.๘๙	๐.๕๕	๓.๗๙	๐.๕๘	๑.๔๙๔	๐.๒๐๓
๕.	ด้านความประหยัด	๓.๕๓	๐.๖๐	๓.๗๙	๐.๖๑	๓.๗๔	๐.๖๒	๓.๖๙	๐.๖๖	๓.๕๓	๐.๗๙	๒.๓๓๓	๐.๐๕๕
ภาพรวม		๓.๗๔	๐.๖๐	๓.๙๕	๐.๔๔	๓.๙๑	๐.๓๘	๓.๙๘	๐.๔๔	๓.๘๙	๐.๔๖	๒.๒๘๗	๐.๐๖๐

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกันในด้าน ด้านความมีวินัย

ดังนั้น จึงได้ทำการทดสอบต่อเนื่องด้วยวิธีการ ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตาราง ๔.๑๖

ตาราง ๔.๑๖ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD)
จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ด้านความมีวินัย

รายได้ต่อเดือนของ ผู้ปกครอง	$\bar{X}$	รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง				
		๑๐,๐๐๐ บาทหรือ ต่ำกว่า	๑๐,๐๐๑ -๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ บาท	๔๐,๐๐๑ -๕๐,๐๐๐ บาท
๑๐,๐๐๐ บาทหรือ ต่ำกว่า	๓.๙๕		-๐.๒๓*	-๐.๒๙*	-๐.๓๗*	-๐.๒๙*
๑๐,๐๐๑ -๒๐,๐๐๐ บาท	๔.๑๙			-๐.๐๖	-๐.๑๔	-๐.๐๕
๒๐,๐๐๑ -๓๐,๐๐๐ บาท	๔.๒๔				๐.๐๑	๐.๓๗*
๓๐,๐๐๑ -๔๐,๐๐๐ บาท	๔.๓๒					๐.๐๘
๔๐,๐๐๑ -๕๐,๐๐๐ บาท	๔.๒๔					

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า

๑. นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ๑๐,๐๐๐ บาทหรือต่ำกว่า มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีวินัย มากกว่า รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ๑๐,๐๐๑ -๒๐,๐๐๐

บาท ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท ๓๐,๐๐๑ – ๔๐,๐๐๐ บาท และ ๔๐,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒. นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด
นครราชสีมา ด้านความมีวินัย มากกว่า รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ๔๐,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐ บาท
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๖ นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมใน โรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอ เมืองนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา		จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง												F	Sig
		รับราชการ		รัฐวิสาหกิจ		ธุรกิจส่วนตัว		ค้าขาย รับจ้าง		เกษตรกรรม		อื่น ๆ โปรด ระบุ			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑.	ด้านความซื่อสัตย์	๔.๐๐	๐.๕๑	๓.๙๖	๐.๔๗	๓.๙๓	๐.๔๓	๓.๘๗	๐.๖๐	๓.๘๗	๐.๕๖	๓.๙๘	๐.๖๙	๐.๖๙๔	๐.๖๒๘
๒.	ด้านความมีวินัย	๔.๒๗	๐.๖๐	๔.๒๘	๐.๓๕	๔.๒๔	๐.๕๓	๔.๐๒	๐.๗๕	๔.๑๕	๐.๕๓	๔.๐๐	๐.๘๙	๑.๔๑๙	๐.๒๑๗
๓.	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๘๙	๐.๖๑	๔.๐๑	๐.๔๖	๓.๘๗	๐.๔๙	๓.๘๐	๐.๘๑	๓.๗๙	๐.๖๒	๓.๙๐	๐.๗๗	๐.๕๖๔	๐.๓๒๗
๔.	ด้านความมีน้ำใจ	๓.๘๔	๐.๕๘	๓.๘๕	๐.๕๘	๓.๘๔	๐.๕๓	๓.๖๕	๐.๕๑	๓.๘๙	๐.๕๗	๓.๘๖	๐.๖๕	๐.๔๙๖	๐.๓๗๙
๕.	ด้านความประหยัด	๓.๖๖	๐.๗๕	๓.๗๘	๐.๕๕	๓.๖๓	๐.๖๗	๓.๗๒	๐.๔๒	๓.๖๕	๐.๖๒	๓.๘๑	๐.๖๙	๐.๓๕๐	๐.๘๘๒
ภาพรวม		๓.๙๓	๐.๔๗	๓.๙๘	๐.๓๑	๓.๙๐	๐.๔๑	๓.๘๑	๐.๕๐	๓.๘๗	๐.๔๖	๓.๙๑	๐.๖๗	๐.๔๑๕	๐.๘๓๘

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๗ นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา		ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน								F	Sig
		ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท		๓,๐๐๑ -๕,๐๐๐ บาท		๕,๐๐๑ -๗,๐๐๐ บาท		๗,๐๐๑ บาท ขึ้นไป			
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑.	ด้านความซื่อสัตย์	๓.๙๗	๐.๕๑	๓.๘๙	๐.๕๐	๓.๘๙	๐.๕๓	๔.๒๗	๐.๕๓	๒.๙๓๕*	๐.๐๓๓
๒.	ด้านความมีวินัย	๔.๒๗	๐.๕๙	๔.๑๘	๐.๕๖	๔.๑๐	๐.๖๑	๔.๑๔	๐.๖๙	๐.๘๗๕	๐.๔๕๔
๓.	ด้านความรับผิดชอบ	๓.๘๗	๐.๕๘	๓.๘๒	๐.๖๐	๔.๐๐	๐.๕๔	๔.๑๓	๐.๖๔	๑.๑๘๑	๐.๑๗๑
๔.	ด้านความมีน้ำใจ	๓.๘๖	๐.๕๕	๓.๘๑	๐.๕๙	๓.๘๓	๐.๕๑	๔.๑๔	๐.๖๓	๑.๙๑๙	๐.๑๒๖
๕.	ด้านความประหยัด	๓.๗๐	๐.๖๔	๓.๖๕	๐.๖๔	๓.๖๑	๐.๗๐	๓.๕๔	๑.๒๐	๐.๓๖๘	๐.๗๗๖
ภาพรวม		๓.๙๓	๐.๔๕	๓.๘๗	๐.๔๖	๓.๙๐	๐.๔๒	๔.๐๕	๐.๕๔	๑.๐๕๕	๐.๓๖๘

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกันในด้าน ด้านความซื่อสัตย์

ดังนั้น จึงได้ทำการทดสอบต่อเนื่องด้วยวิธีการ ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการหา ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตาราง ๔.๑๙

ตาราง ๔.๑๙ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD)

จำแนกตามค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์

ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของ นักเรียน	$\bar{X}$	ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน			
		ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท	๓,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๑ - ๗,๐๐๐ บาท	๗,๐๐๑ บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท	๓.๙๗		๐.๐๘.	-๐.๐๑	-๐.๓๐*
๓,๐๐๑ -๕,๐๐๐ บาท	๓.๘๙			-๐.๑๐	-๐.๓๘*
๕,๐๐๑ -๗,๐๐๐ บาท	๓.๙๘				-๐.๒๘
๗,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๒๗				

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า

๑. นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา ด้านความซื่อสัตย์ มากกว่า ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ๗,๐๐๑ บาท ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒.นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ๓,๐๐๑ -๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด นครราชสีมา ด้านความซื่อสัตย์ มากกว่า ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ๗,๐๐๑ บาท ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	F	Sig	ผลการทดสอบ	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๑.๑๓๙	๐.๒๘๗	-	✓
สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๐.๒๓๖	๐.๘๗๑	-	✓
สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๐.๒๖๒	๐.๗๗๐	-	✓
สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๒.๒๕๒	๐.๐๖๓	-	✓
สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๒.๒๘๗	๐.๐๖๐	-	✓
สมมติฐานที่ ๖ นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๐.๔๑๕	๐.๘๓๘	-	✓
สมมติฐานที่ ๗ นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๑.๐๕๕	๐.๓๖๘	-	✓

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านเพศ มีผลทำให้เพศต่างกัน มีความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านอายุ มีผลทำให้อายุต่างกัน มีความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา มีผลทำให้ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านสภาพครอบครัว มีผลทำให้สภาพครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง มีผลทำให้รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านอาชีพของผู้ปกครอง มีผลทำให้อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

๔.๔ ปัญหาอุปสรรค และ ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open - Ended) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง ดังนี้

๔.๔.๑ ด้านความซื่อสัตย์

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความซื่อสัตย์ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๑

**ตารางที่ ๔.๒๑ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมใน
โรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความซื่อสัตย์**

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑.นักเรียนชอบกระทำความผิดแล้ว ไม่ยอมรับผิดในสิ่งตนเองได้กระทำได้	๑. ครูควรปลูกฝังเรื่องของความซื่อสัตย์ ตั้งแต่เด็กเพื่อโตขึ้นจะได้ซื่อสัตย์ต่อตนเอง หน้าที่การทำงาน และสังคม
๒. นักเรียนเพื่อนร่วมห้องไม่ค่อยอ่านหนังสือ เวลาช่วงสอบ เวลาถึงเวลาสอบจะขอลอกข้อสอบเพื่อทำให้ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และการตั้งใจเรียนและเวลาเข้าสอบประเมิณผล	๒. ควรจะตั้งใจเรียน ทบทวนตำราเรียน อ่านหนังสือในสิ่งที่ไม่เข้าใจ ที่ตนเองต้องศึกษาเพิ่มเติม หรือมีการจัดกลุ่ม เพื่อมาติวเตอรด้วยกัน เพื่อทำความเข้าใจในวิชานั้นๆ
๓.การขายสินค้า หน้าโรงเรียนมักไม่ค่อยมีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าซึ่งเป็นนักเรียนจะขายสินค้าในราคาที่แพงมาก	๓. ควรมีการตรวจและจัดระเบียบการค้าขายที่หน้าโรงเรียนเพราะขายในราคาที่แพง

๔.๔.๒ ด้านความมีวินัย

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา **ด้านความมีวินัย** มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๒

**ตารางที่ ๔.๒๒ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมใน
โรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีวินัย**

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑.การแต่งตัวของนักเรียนไม่เรียบร้อย	๑. ควรมีการตรวจเข้มในการแต่งกายของนักเรียนอย่างเข้มงวดในเรื่องวินัยการแต่งกาย
๒.ความไม่มีวินัยในการทิ้งขยะเมื่อเวลากินขนมอาหาร มักจะกินแล้ว เสร็จแล้วจะลุกเดินไปเลย	๒. ควรมีการจัดระเบียบเรื่องการทิ้งขยะให้ถูกที่ เพื่อความสะอาดของโรงเรียน
๓.นักเรียนมาสาย เข้าแถวเคารพธงชาติไม่ทัน	๓. ทางโรงเรียนควรมีมาตรการเข้มงวดในเรื่องการเข้าแถวหน้าเสาธง และครูควรเป็นแบบอย่างต้นแบบการมาโรงเรียนแต่เช้า

๔.๔.๓ ด้านความรับผิดชอบ

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๓

ตารางที่ ๔.๒๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบ

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑.ไม่มีความรับผิดชอบในเรื่องของการสั่งงาน การบ้าน ที่จะต้องทำมาส่ง	๑.ควรสร้างนิสัยของตนเอง ด้วยการจดบันทึกตารางการบ้าน ว่าสิ่งใดควรทำก่อนทำที่หลังเพื่อเตือนสติของตัวเอง
๒.เวลาครูสอนมักมีนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียน และชอบพูดคุยกัน ทำให้เกิดเสียงดัง	๒.ควรให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้ออกไปยืนหน้าชั้นเรียนจนกว่าครูในรายวิชานี้จะสอนจนจบคาบวิชา
๓.การไม่มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มที่ครูสั่งมา	๓. ควรให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้ออกไปยืนหน้าชั้นเรียนจนกว่าครูในรายวิชานี้จะสอนจนจบคาบวิชา

๔.๔.๔ ด้านความมีน้ำใจ

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีน้ำใจมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๔

ตารางที่ ๔.๒๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีน้ำใจ

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑.การเห็นครูประจำชั้น หรือครูที่ถือของหนักมา นักเรียนมักจะไม่ช่วยและมองดูเฉยๆ	๑.ควรเข้าไปช่วยครูที่ถือสิ่งของที่หนักตามกำลังแรง ที่เราจะไปช่วยได้เพื่อแบ่งเบาภาระของครูได้ส่วนหนึ่ง
๒.การช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนล้ม สมุด ปากกา ดินสอ ยางลบ	๒. ควรมีน้ำใจกับเพื่อนช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนขอความช่วยเหลือ
๓.เวลานั่งรถโดยสารกลับบ้านมักจะเจอผู้สูงอายุบนรถและไม่มีที่นั่ง	๓. ควรลุกจากที่นั่งเพื่อให้ผู้สูงอายุนั่งเพื่อความปลอดภัยในการขึ้นรถนั่งรถโดยสาร

๔.๔.๕ ด้านความประหยัด

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความประหยัดมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๕

ตารางที่ ๔.๒๕ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความประหยัด

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑.การใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย ไม่ประหยัดและไม่รู้การเก็บออมเพื่อไว้ใช้วันข้างหน้า	๑.ควรสร้างนิสัยการประหยัดตั้งแต่เด็กและรู้วิธีการเก็บออมเงินที่ได้จาก บิคา มารดาหรือญาติที่เข้ามาเรียนหนังสือในโรงเรียน
๒.การใช้สิ่งของอย่างประหยัดและในสิ่งที่เรามีแล้วไม่ควรจะซื้อมาเพิ่มเติมอีก	๒.ควรใช้สิ่งของที่ประหยัดและใช้อย่างคุ้มค่า ควรยับยั้งชั่งใจของตัวเองเมื่ออยากได้ในสิ่งของที่จำเป็นต่อตัวเรา
๓.การใช้น้ำในโรงเรียน บางคนเปิดทิ้งไว้ โดยไม่สนใจ	๓.ควรปิดน้ำเมื่อใช้เสร็จ เพื่อประหยัดน้ำ

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

๔.๕.๑ ด้านความซื่อสัตย์

ด้านความซื่อสัตย์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ปัญหาของโลกเปลี่ยนไป การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ทำยากขึ้น สื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องการคดโกงมากและเวลามีบทลงโทษ นักเรียนนั้นไม่เห็นมีข่าว การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การควรมีกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ในโรงเรียน มีสื่อประชาสัมพันธ์ ยกย่องคนที่ซื่อสัตย์^๑ ปัญหา โรงเรียน สถานศึกษา ไม่มีโครงการชัดเจนและต่อเนื่อง บุคลากร ไม่ให้ความสำคัญ และมองไม่เห็นความสำคัญ ในกระบวนการของการจกกิจกรรม สอดคล้องกันด้วยของความซื่อสัตย์ ข้อเสนอแนะควรยกย่องคนที่มีคุณดี ความซื่อสัตย์ ให้นักเรียนรู้จักรับทราบความซื่อสัตย์ มีผลดีต่อสังคมอย่างไร ปัญหาของสังคมไทยคือยกย่อง แต่คนที่มีเงิน มีวัตถุ ร่ำรวย มากกว่าคนดีที่ซื่อสัตย์^๒ ปัญหาของความซื่อสัตย์เป็นลักษณะที่เป็นนามธรรม เครื่องมือที่ใช้ชีวิตยังไม่มี

^๑สัมภาษณ์ นายขุนทร พัฒนโพธิ์วร รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^๒สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ สุวรรณภา รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ชัดเจน ข้อเสนอแนะ บุคลากรต้องเห็นความสำคัญของการเสริมสร้างกิจกรรมความซื่อสัตย์^๓ ปัญหา นักเรียนยังอายุน้อย ถ้ายังไม่ได้รับการปลูกฝังจากครอบครัว อย่างดี ก็ยากที่จะปฏิบัติและเข้าใจ ประโยชน์ของความซื่อสัตย์ไม่ได้ ข้อเสนอแนะนั้น ความซื่อสัตย์เป็นลักษณะที่เป็นนามธรรม ควรมี การพัฒนาอย่างเป็นระบบ และให้การเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง^๔ ปัญหาเกิดจากไม่มีแบบอย่างที่ดีจาก ครอบครัว การอบรมสั่งสอนจากครอบครัว และโรงเรียน ขาดการยกย่องที่ดี ขาดกิจกรรมในการ พัฒนาคุณธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ข้อเสนอแนะครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้น โดยการปฏิบัติให้ดูเป็น ตัวอย่าง เช่น การค้าขาย การทำงาน ที่มีคุณภาพ ซื่อสัตย์ นักเรียนจะซึมซับเอาไว้^๕

ปัญหานี้เกิดจากครอบครัว ไม่มีแบบอย่างที่ดี พ่อ แม่ คนที่เลี้ยงดู ควรเป็นแบบอย่างที่ดีต่อ นักเรียน ข้อเสนอแนะการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว และโรงเรียนควรมีกิจกรรมที่ยกย่องความ ซื่อสัตย์ พัฒนาคุณธรรมความซื่อสัตย์ ให้การยกย่อง^๖ ปัญหาผู้ปกครองส่วนใหญ่ ทำงานโรงงาน บริษัท ห้างร้าน มีรายได้ต่อเดือนทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่ บุตรหลาน การมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งผลต่อนักเรียน โดยตรง เช่น เกมส์ สื่อลามก สื่อการพนัน ทำให้ขาดคุณธรรมจริยธรรม ด้านนี้เป็น อย่างมาก ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้ปกครองด้วยการพูดไม่เป็นความจริง เพื่อจะได้เสียสื้อเหล่านี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ผู้ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิด รัฐบาลต้องเข้มงวดสื่อ ที่มีผลโดยตรงต่อนักเรียน^๗ นักเรียนในยุคปัจจุบันนี้ไม่สนใจในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมากเท่าที่ควร ข้อเสนอแนะ การพัฒนาด้านความซื่อสัตย์ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว จะต้องเป็นตัวอย่าง รากฐานที่ดี โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมที่กระตุ้น ให้นักเรียนเกิด จิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์ แนว ทางการแก้ไขปัญหานักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ ๓ ประการ กายสุจริต วาจาสุจริต มโนสุจริต^๘ นักเรียน ไม่ค่อยสนใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ควรแนะนำให้มาสนใจเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น^๙ ปัญหาเกิดจากกระแสความนิยมด้านวัตถุ ทำให้นักเรียนอยากได้อะไรก็มี การแข่งขันทางการเรียน รุนแรงมากขึ้น ผู้ปกครองส่วนมากไม่เห็นความสำคัญของความซื่อสัตย์ ต้องการให้ลูกเก่ง ด้านวิชาการ เพียงอย่างเดียว ข้อเสนอแนะ ควรบรรจุลงในรายวิชาทักษะชีวิต ยกย่องเชิดชูผู้ที่มีความซื่อสัตย์ให้ มาก^{๑๐} ปัญหาเกิดจากบ้าน วัด โรงเรียนปัญหาเกิดจากสภาพครอบครัวของนักเรียนเอง ปัญหาจากสื่อ ประเภทต่าง ๆ สภาพสังคมปัจจุบัน ข้อเสนอแนะควรร่วมมือพัฒนาอย่างจริงจังมีแนวทางการปฏิบัติที่ ชัดเจน โดยมีหน่วยงานในการสนับสนุน^{๑๑} ปัญหาเรื่องของสภาพครอบครัว ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม สถาบันศาสนา ต้องให้นักเรียนเข้าใจวิถีชีวิตเข้าถึงแหล่งธรรม ข้อเสนอแนะต้องให้ความร่วมมือซึ่งกัน

^๓สัมภาษณ์ นายบรรเททอง วิจิตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^๔สัมภาษณ์ นายมานพ วงษ์คำ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^๕สัมภาษณ์ นายพินิจ สืบบุ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^๖สัมภาษณ์ ดร.ปานใจ จิรวชิรเดช ครูสังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^๗สัมภาษณ์ นายสุนทร พันธุ์เพ็ง ครูสังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^๘สัมภาษณ์ นายกิตติศักดิ์ ครุจักษ์ ครูแนะแนว ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^๙สัมภาษณ์ นายพรนิม สิริธาวรร ลูกจ้างประจำ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๐}สัมภาษณ์ นางพรณี วันชัย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๑}สัมภาษณ์ นางสาวเยาวลักษณ์ วีระภักดิ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

และกัน ให้นักเรียนร่วมมือช่วยกัน ให่วัดเข้ามามีส่วนร่วมทุกกิจกรรม^{๑๒} เรื่องปัญหาสภาพครอบครัวนักเรียน สิ่งแวดล้อมที่นักเรียนอยู่ ควรส่งเสริมพัฒนาอย่างจริงในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม เพราะนักเรียนยังขาด ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมาก^{๑๓} ปัญหาด้านสังคมภายในสังคม ภายนอกโรงเรียน คือ การเสพย์สื่อ ออนไลน์ต่าง ๆ อย่างไม่มีขอบเขต ทำให้ขาดสมาธิ ของนักเรียนส่วนใหญ่ สิ้นลง การฟังการเรียนขาดคุณภาพ ขาดประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ปกครองนักเรียนไม่เป็นแบบอย่างที่ดี การนำเสนอของสื่อต่าง ๆ ที่นำเสนอ ข้อเสนอแนะ ผู้ปกครองต้องสอนเด็กให้พูดความจริง โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความซื่อสัตย์ นำเสนอข่าวเหตุการณ์ความซื่อสัตย์ มอบเกียรติบัตรยกย่องนักเรียนที่มีความซื่อสัตย์^{๑๔} ปัญหาเกิดจากพื้นฐานจากครอบครัว ขาดการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง ไม่เห็นของการปฏิบัติอย่างจริงจัง กลุ่มบุคคลที่นำไปปฏิบัติยังน้อยอยู่ไม่มีเห็นแบบจริงจัง ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย สถาบันครอบครัว สถาบันศึกษา ให้คำชมเชย แรงกระตุ้น นักเรียนที่ซื่อสัตย์ จัดกิจกรรมเปิดเวที เสวนาได้วาที^{๑๕} ปัญหาเกิดจากการขาดการดูแล จากผู้ปกครองนักเรียน ข้อเสนอแนะพื้นฐานจากครอบครัว โรงเรียน บุคลากรในโรงเรียน ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่าง^{๑๖} นักเรียนขาดความรับผิดชอบในด้านความมีวินัยของตนเอง สภาพของครุฑที่นักเรียนอยู่ บางครั้งผู้ปกครองนักเรียนทำงานจนไม่มีเวลาให้แก่บุตร หลานของตนเองโรงเรียนต้องมีบุคลากรที่มีความซื่อสัตย์ในโรงเรียนซื่อสัตย์ต่อเวลา อาชีพการงาน ต่อการสอนนักเรียนแบบอย่างที่ดี^{๑๗} ปัญหาของนักเรียน การลักขโมย การพูดโกหก จะมีนักเรียนแบบนี้ สร้างค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ถ้าเปรียบเทียบกับนักเรียนทั้งหมดจะมีจำนวนน้อย ข้อเสนอแนะควรมีการพูดคุยกับนักเรียนที่ชอบโกหก ให้นักเรียนทำสัญญาภายในโรงเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ร่วมมือกันระหว่าง โรงเรียนวัด บ้าน^{๑๘}

๔.๕.๒ ด้านความมีวินัย

ด้านความมีวินัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ปัญหาต้องใช้เวลาในการสร้างความมีวินัย ต้องทำกิจกรรมเพื่อหวังผลไม่ใช้ทำให้มีกิจกรรม ข้อเสนอแนะนั้นจะต้องให้เวลาในการสร้างความมีวินัย จัดกิจกรรมสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในเรื่องความมีระเบียบวินัย^{๑๙} ปัญหาเกิดจากครอบครัวของนักเรียนที่ไม่เข้มงวดในการกวดขันในเรื่องของวินัยนักเรียนการปลูกฝังความมีวินัย ปัญหาเกิดจากครอบครัวนักเรียนโรงเรียน รับช่วงต่อผู้ปกครองนักเรียน ข้อเสนอแนะควรฝึกด้านความมีวินัยตั้งแต่ในครอบครัว ตั้งแต่

^{๑๒}สัมภาษณ์ นางมารศรี มิ่งศิริรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๓}สัมภาษณ์ นางอรทัย บุรณโสภณ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๔}สัมภาษณ์ นางยุวดี ทะมั่งกลาง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๕}สัมภาษณ์ นางสุนิศา โชติกลาง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๖}สัมภาษณ์ นางสาววาสนา เสนามอญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๗}สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ สมสันเทียะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๘}สัมภาษณ์ นางวรรณมา แผ่นทอง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๑๙}สัมภาษณ์ นายชนุตร์ พัฒนโพธิ์วัชร รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ประถมศึกษา^{๒๐} ปัญหาเกิดจากครอบครัวที่ให้การอบรม และโรงเรียนที่มีการสอนนักเรียน ควรมีการพบกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน จัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม^{๒๑} สังคมไทยเป็นสังคมชนบทเป็นส่วนใหญ่ บิดา มารดาต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำงานบริษัท จึงไม่ค่อยมีเวลา โรงเรียนต้องส่งเสริมความมีวินัยนักเรียนระเบียบต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน^{๒๒} นักเรียนขาดการมีวินัย โรงเรียนขาดการกวดขัน เรื่องวินัย กำกับเรื่องของกิจกรรม ในการพัฒนา นักเรียนไม่เห็นความสำคัญ ของการมีกิจกรรมในการทำร่วมกันผู้ปกครอง โรงเรียนควรร่วมมือพัฒนาคุณธรรมด้วยกัน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้หลากหลายให้การยกย่องให้กำลังใจ แก่นักเรียนที่ประพฤติดีมารยาดี^{๒๓} นักเรียนขาดการมีวินัยอย่างแท้จริง ควรมีการจัดสัมมนาอบรมระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู แล้วคิดแนวทางการแก้ไขปัญหา อย่างจริงจังในเรื่องของความมีวินัย และทำทั้งระบบทุกระดับชั้นเรียน ทุกจังหวัดทั่วประเทศ^{๒๔} ปัญหาควรอบรมนักเรียน และมีผู้ปกครองมาร่วมด้วย ในเรื่องของความมีวินัย นักเรียนต้องมีวินัยต่อตนเอง ต่อสถาบันการศึกษาต่อสังคม^{๒๕} ปัญหาเกิดจากนักเรียนขาดความรับผิดชอบในเรื่องของความมีวินัย ควรฝึกให้นักเรียนมีวินัยให้มากขึ้น^{๒๖} ฝึกให้นักเรียนให้มีวินัยต่อหน้าที่ การบ้าน ต่อสังคมให้ผู้ปกครองครู วัด ที่บ้านช่วยกวดขันเรื่องของความมีวินัย^{๒๗} ปัญหาที่เกิดจากความมีวินัยของนักเรียนการอบรมผู้ปกครองนักเรียน ครูไม่ไปในทิศทางเดียวกันควรมีการอบรมครู ผู้ปกครองนักเรียนให้อบรมนักเรียนไปในทิศทางเดียวกัน^{๒๘} ปัญหาการดูแลเข้มงวดกวดขันของผู้ปกครองนักเรียน ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีและไม่ชอบสอนนักเรียนในเรื่องของความมีวินัย การมอบหมายให้ครูทุกคนกวดขันวินัยในเด็กนักเรียนให้มีระเบียบมากขึ้น^{๒๙} ปัญหาเกิดจากครอบครัวของนักเรียนไม่เข้มงวด ในเรื่องของความมีวินัยของนักเรียนไม่มีกฎระเบียบต่อนักเรียน ข้อเสนอแนะควรตั้งกฎกติการ่วมกันให้นักเรียนปฏิบัติในเรื่องของกฎระเบียบวินัย^{๓๐} ปัญหาของผู้ปกครองนักเรียน ไม่เน้นการอบรมเรื่องของความมีวินัย แก่นักเรียน โดยเฉพาะครอบครัวที่มีฐานะ จะให้ลูกเรียนอย่างเดียว จนบางครั้งละเลยในเรื่องด้านวินัย ส่วนในชนบท ผู้ปกครองหาเช้ากินค่ำ กลับบ้านดึก ส่งผลให้ไม่มีเวลาในเรื่องการอบรมในเรื่องความมีวินัย ข้อเสนอแนะ ควรเข้มงวดนักเรียนตั้งแต่เข้ามาในสถานศึกษาระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ สุวรรณภา รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายบรรเททอง วิจิตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายมานพ วงษ์คำ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายพิมล สืบปรุ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๔} สัมภาษณ์ ดร.ปานใจ จิรวรรณเดช ครูสังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายสุนทร พันธุ์เพ็ง ครูสังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายกิตติศักดิ์ ครุจางง ครูแนะแนว ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายพรนิยม สิทธิถาวร ลูกจ้างประจำ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางพรณี วันชัย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางสาวเยาวลักษณ์ วีระภักดี รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางมารศรี มิ่งศิริรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ความรับผิดชอบของตัวเอง^{๓๑}โรงเรียนขาดการเอาใจจริงเอาใจกับนักเรียน บางครั้งเห็นนักเรียนทำผิดวินัยก็ทำเฉยซึ่งทำให้นักเรียนคิดว่า สิ่งนั้นทำถูกต้อง บ่อยครั้งจนกลายเป็นเรื่องของความเคยชินโรงเรียนต้องเอาใจจริงเอาใจกฎระเบียบที่ชัดเจน ครอบครัวยุคใหม่ผู้ปกครองต้องอบรมนักเรียน ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน ยกย่องเชิดชูคนที่มีระเบียบวินัย เช่น การแต่งกายให้เรียบร้อยตามระเบียบของโรงเรียน^{๓๒} ปัญหาเกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ความเร่งรีบ การแข่งขัน การทำมาหากินของผู้ปกครองนักเรียน ข้อเสนอแนะต้องสร้างความมีระเบียบวินัยให้สำคัญ มีต้นแบบของความมีระเบียบวินัย ครู นักเรียนควรยกเป็นแบบอย่างที่ดี^{๓๓} ปัญหาเกิดจากไม่ได้รับความสนใจจากนักเรียน บุคลากร หรือองค์กรต่าง ๆ เท่าที่ควร ส่วนใหญ่ จะพัฒนาเฉพาะจุดที่รับผิดชอบ แต่ไม่ได้ทำทั้งองค์กรบุคลากรในโรงเรียน ข้อเสนอแนะควรเน้น ระเบียบวินัยเพื่อเป็นแบบอย่างของนักเรียน^{๓๔} นักเรียนไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของระเบียบวินัย นักเรียนขาดจิตสำนึก ข้อเสนอแนะควรมีบุคลากรที่มีระเบียบวินัยที่เคร่งครัด และตรวจตราดูนักเรียนตลอดเวลาที่อยู่ภายในโรงเรียนเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจะได้หาทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง และรวดเร็ว^{๓๕} ปัญหาบุคลากร ไม่เคร่งครัดกับนักเรียน ไม่ทำตัวอย่าง ที่ดีให้เห็นมาตรฐานในการควบคุมดูแลนักเรียนไม่อยู่ในกรอบปฏิบัติเดียวกัน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองประชุมวางระเบียบแบบแผนอย่างชัดเจนในเรื่องของความมีวินัยภายในโรงเรียนในสังคมจะได้เป็นแบบอย่างและสร้างชื่อเสียงภายในสังคมให้แก่สถานที่เรียนจบออกมา^{๓๖}

๔.๕.๓ ด้านความรับผิดชอบ

ด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ปัญหานักเรียนขาดความรับผิดชอบสาเหตุหนึ่งมาจากการดูแลที่ผิดของครอบครัว ตามใจเด็กมากเกินไป ทำให้ทุกอย่าง ควรมีกิจกรรมในโรงเรียนปรับทัศนคติผู้ปกครองนักเรียน^{๓๗} ปัญหาเกิดจากครอบครัวของนักเรียน จากตัวนักเรียน จากสภาพสังคมเสื่อม ข้อเสนอแนะจะต้องมีกิจกรรมที่พัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนควรมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง^{๓๘} ปัญหาเกิดจากตัวของนักเรียนเอง การแก้ปัญหาคือเริ่มที่ครอบครัว แก้นักเรียนควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบของนักเรียน พัฒนาและสร้างภูมิคุ้มกันของสังคม^{๓๙} การแก้ปัญหาคือ ครูผู้ปกครอง ต้องเจาะลึกเรื่องของครอบครัว สร้างความรับผิดชอบต่อนักเรียนฝึกฝน

^{๓๑} สัมภาษณ์ นางอรทัย บุรณโสมณ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๒} สัมภาษณ์ นางยุวดี ทะมั่งกลาง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๓} สัมภาษณ์ นางสุนิศา โชติกลาง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๔} สัมภาษณ์ นางสาววราภรณ์ เสนมอญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ สมสันเทียะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๖} สัมภาษณ์ นางวรรณภา แพนทอง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๗} สัมภาษณ์ นาย ชนุตร์ พัฒน์โพธิ์วร รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมามหาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๘} สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ สุวรรณภา รองผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมามหาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายบรรณทอง วิจิตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมามหาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

กิจกรรมของนักเรียนภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง^{๔๐} ปัญหาเกิดจากการเรียนหนังสือเด็กนักเรียนยัง
 ไม่มีความรับผิดชอบในส่วนนี้ ควรให้ครู ผู้ปกครองร่วมมือกัน^{๔๑} ความรับผิดชอบต่อตัวเองของ
 นักเรียนผู้ปกครองนักเรียนไม่ใส่ใจในเรื่องความรับผิดชอบของนักเรียน ครูไม่ได้ปลูกฝังความ
 รับผิดชอบเด็กนักเรียนอย่างเต็มที่ ข้อเสนอแนะควรมีกิจกรรมที่ดีต่อเด็กนักเรียน สร้างความรับผิดชอบ
 ของเด็กนักเรียน^{๔๒} ปัญหาความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียน ครู นักเรียนเอง ข้อเสนอแนะครู
 ผู้ปกครอง นักเรียน ร่วมมือกัน อบรมสัมมนา แก้ปัญหาพร้อมกัน ร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกัน^{๔๓}
 ปัญหาความรับผิดชอบของนักเรียนนั้นมีน้อยมากไม่ค่อยใส่ใจมากเท่าไร ข้อเสนอแนะต้องพัฒนา
 ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ต่อหน้าที่ ต่อส่วนรวม สังคม หน้าที่ต่อประเทศชาติ^{๔๔} ปัญหาควรเริ่มจาก
 ผู้ปกครองนักเรียน ครูไม่ทำเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อนักเรียนเอง ให้นักเรียนศึกษาด้านคุณธรรมเรื่องของ
 ความรับผิดชอบ ต่อโรงเรียน สังคม ครอบครัว^{๔๕} ปัญหาควรเริ่มจากผู้ปกครองและครูควรฝึกฝน
 หน้าที่ความรับผิดชอบให้กับนักเรียน โดยเริ่มจากสิ่งเล็กๆ น้อย จนกระทั่งทำงานใหญ่ๆ ได้^{๔๖}
 ผู้ปกครองไม่เข้มงวดต่อนักเรียน ครูสอนเป็นคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร^{๔๗} เน้นในเรื่อง
 ของกิจกรรมนักเรียนให้มากขึ้นจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ข้อเสนอแนะควรมีการ
 จัดกิจกรรมความรับผิดชอบในหน้าที่นักเรียน ช่วงเข้ามาเรียนหนังสือ^{๔๘} ผู้ปกครองไม่เข้มงวดในเรื่อง
 ของความรับผิดชอบของนักเรียน ปล่อยปะละเลยในเรื่อง ความรับผิดชอบของนักเรียน ผู้ปกครอง
 ต้องหมั่นฝึกในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสิ่งต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียนสังคม^{๔๙} ปัญหาขึ้นเกิดจาก
 ผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดีก่อน ข้อเสนอแนะการแก้ไขผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลากร
 ในโรงเรียน ครู นำเสนอความดีที่บุคคลมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงาน สังคม^{๕๐} ปัญหาการไม่ยก
 ย่องคนดีในโรงเรียนหรือที่อื่นที่นักเรียนปฏิบัติตนเองที่ดีในสังคม แนวทางข้อเสนอแนะที่ดีควรให้
 กำลังใจ รางวัลแก่เด็กนักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองต่อผู้อื่น ต่อสังคมต่อประเทศชาติ^{๕๑}
 นักเรียนขาดความตระหนักในเรื่องของความรับผิดชอบชั่วดี เน้นให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่
 ตนเองรับผิดชอบของนักเรียนและครูควรเป็นที่ปรึกษาให้กับเด็ก^{๕๒} ปัญหาเกิดจากแบบอย่างที่ดีใน
 ครอบครัวของนักเรียน และในโรงเรียน ข้อเสนอแนะของนักเรียนผู้ปกครองเป็นต้นแบบของนักเรียน

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายมานพ วงษ์คำ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๑} สัมภาษณ์ นายพินล สืบปฐ คุรุกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๒} สัมภาษณ์ ดร.ปานใจ จิรวรรณเดช ครูสังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายสุเนตร พันธุ์เพ็ง ครูสังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายกิตติศักดิ์ ครุจางง ครูแนะแนว ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๕} สัมภาษณ์ นายพรนิยม สิทธิถาวร ลูกจ้างประจำ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๖} สัมภาษณ์ นางพรณี วันชัย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๗} สัมภาษณ์ นางสาวเยาวลักษณ์ วีระภักดี รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๘} สัมภาษณ์ นางมารศรี มิ่งศิริรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๔๙} สัมภาษณ์ นางอรทัย บุณยโสภณ คุรุกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๕๐} สัมภาษณ์ นางยุวดี ทะมั่งกลาง คุรุกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๕๑} สัมภาษณ์ นางสุนิศา โชติกลาง คุรุกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๕๒} สัมภาษณ์ นางสาววาสนา เสนามอญ คุรุกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

การพัฒนาในเรื่องของความมีน้ำใจ ฝึกเด็กนักเรียนให้เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับให้มีน้ำใจต่อผู้อื่นและต่อสังคม^{๖๒}

ฝึกให้เด็กนักเรียนช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคม^{๖๓} ปัญหาเกิดจากผู้ปกครองนักเรียนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีก่อน ข้อเสนอแนะผู้ปกครอง ครูควรทำเป็นแบบอย่างให้แก่ลูกดูก่อน ยกย่อง ชมเชย นักเรียนที่มีน้ำใจ ให้ขวัญและกำลังใจนักเรียนที่มีน้ำใจต่อคนอื่น ๆ ^{๖๔} ปัญหาเรื่องกิจกรรมในครอบครัว ในโรงเรียน ข้อเสนอแนะควรการเน้นในเรื่องของกิจกรรมจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมมีส่วนร่วมกับชุมชน สังคม และหน่วยงานต่างๆ สอดแทรกการสอนภายในวัดต่างๆ แบบบูรณาการ^{๖๕} ให้เด็กนักเรียนฝึกในเรื่องของมีจิตอาสาพัฒนาชุมชน วัด โรงเรียน^{๖๖} ปัญหาในเรื่องของการมีจิตอาสาไม่ว่าจะเป็นที่ใด บ้าน โรงเรียน และในสังคม ข้อเสนอแนะควรเน้นในเรื่องให้เด็กนักเรียนมีจิตอาสาในโรงเรียนเริ่มจากการช่วยเหลือกัน มีน้ำใจต่อกันในเรื่องที่เพื่อนกันขาดแคลน^{๖๗} ปัญหาที่นั้นเกิดจากนักเรียนยุคปัจจุบันนี้ขาดความมีน้ำใจต่อกัน ข้อเสนอแนะนั้นควร จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน เช่น จิตอาสา ยกย่องชมเชย ให้รางวัล นักเรียนที่มีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือครูอาจารย์และเพื่อนๆ^{๖๘} ปัญหาในการสร้างความมีน้ำใจต้องเริ่มจากตัวนักเรียน ผู้ปกครองที่อยู่ที่บ้าน ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน ข้อเสนอแนะนั้นควรสร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่า ของความมีน้ำใจ จัดกิจกรรมนอกหลักสูตรทำกิจกรรมร่วมกัน นำไปทำกิจกรรมอาสา จิตสาธารณะ การรู้จักการเป็นผู้ให้และผู้รับ^{๖๙} ปัญหาในเรื่องเกิดจากครอบครัวไม่ให้ความสำคัญต่อเด็กนักเรียนในเรื่องของความมีน้ำใจ และทุกวันนี้สังคมเกิดการแข่งขันมากขึ้น ข้อเสนอแนะควรสร้างจิตอาสาแก่เด็กนักเรียนในเรื่องของการช่วยเหลือคนในชุมชน หมู่บ้านให้นักเรียนร่วมบริจาคสิ่งของที่จำเป็น สิ่งของที่ไม่ได้ใช้บริจาคให้คนอื่น ๆ ^{๗๐} ปัญหากิจกรรมในครอบครัว ของนักเรียนต้องเป็นต้นแบบที่ดี ข้อเสนอแนะนั้นควรสร้างกิจกรรมเกี่ยวกับจิตอาสาเช่นการช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์ได้ยาก ไม่มีคนช่วยเหลือ โดยโรงเรียนจัดเป็นโครงการจิตอาสาสำหรับนักเรียนให้ช่วยกันแสดงถึงน้ำใจที่ดีงาม^{๗๑} ยุคสังคมข่าวสารที่มากมายไม่ว่าโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ต้องเน้นในเรื่องนี้ ผู้ใหญ่ ผู้ปกครองนักเรียนควรเป็นแบบอย่างเพราะเด็กจะดูความมีน้ำใจจากผู้ใหญ่เป็นหลัก ข้อเสนอแนะนั้นควรเน้นการกระตุ้นเตือนเด็กนักเรียนรุ่นใหม่ให้มีกิจกรรมจิตอาสา ประชาสัมพันธ์ ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจนักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม ครู

^{๖๒} สัมภาษณ์ นายกิตติศักดิ์ ครุจางง ครูแนะแนว ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๖๓} สัมภาษณ์ นายพรนิม สติธิตาวร ลูกจ้างประจำ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๖๔} สัมภาษณ์ นางพรณี วันชัย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๖๕} สัมภาษณ์ นางสาวเยาวลักษณ์ วีระภักดี รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๖๖} สัมภาษณ์ นางมารศรี มิ่งศิริรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๖๗} สัมภาษณ์ นางอรทัย บุรณโสภณ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๖๘} สัมภาษณ์ นางยุวดี ทะมั่งกลาง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๖๙} สัมภาษณ์ นางสุนิศา โชติกลาง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๐} สัมภาษณ์ นางสาววาสนา เสนามอญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๑} สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ สมสันเทียะ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ผู้ปกครองนักเรียนควรเป็นตัวอย่างเป็นเรื่องการช่วยเหลือคนอื่น อย่างมีน้ำใจต่อกัน สิ่งที่ควรช่วยเหลือได้ก็ช่วยเหลือกันตามกำลังที่เราจะช่วยให้^{๗๒}

๔.๕.๕ ด้านความประหยัด

ด้านความประหยัด ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ปัญหาเกิดจากนักเรียนบริโภคสิ่งต่างๆ ทำให้เด็กนักเรียนเกิดความไม่ประหยัดใช้ และควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้เรื่องของการประหยัดการใช้จ่าย การใช้สิ่งของอย่างประหยัด^{๗๓} ปัญหาเกิดจากทุกวันนี้เทคโนโลยีเกิดขึ้นมากเกิดการแข่งขัน การขาย เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ทำให้เด็กหลงใหลในสิ่งเหล่านี้ ข้อเสนอแนะควรจัดกิจกรรมส่งเสริมเรื่องของความประหยัดในครอบครัว โรงเรียน ยกตัวอย่างเรื่องของความประหยัดสอดแทรกในกิจกรรม^{๗๔} สังคมปัจจุบันเป็นสังคมวัตถุ นักเรียนตามกระแสสังคมที่ใช้จ่ายมาก ในการบริโภคสิ่งเหล่านั้น ข้อเสนอแนะควรมีกิจกรรมเรื่องของความประหยัดในเรื่องของพลังงาน กิจกรรมประหยัด ธนาคารโรงเรียน กิจกรรมส่งเสริมขยะรีไซเคิล ส่งเสริมกิจกรรมมุ่งเน้น เศรษฐกิจพอเพียง^{๗๕} ปัญหาเกิดจากนักเรียนไม่เห็นคุณค่าของเงินในเรื่องของการใช้จ่าย นักเรียนขาดการอบรมอย่างจริงจัง สังคมระดับครอบครัวต้องปลูกฝัง ข้อเสนอแนะนั้นควรส่งเสริมในเรื่องความประหยัดรู้จักการเก็บออมมีกระปุกออมสินเก็บเงินที่บ้านที่เหลือจากการใช้จ่ายในการมาโรงเรียน^{๗๖} ปัญหาเกิดจากสังคมทุกวันนี้ใช้วัตถุนิยมมากกว่าเรื่องของศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรมอีก ควรให้ความรู้เรื่องของการประหยัด การวางแผนในเรื่องของการประหยัดใช้เงิน ใช้สิ่งของเท่าที่จำเป็น^{๗๗} ปัญหาเกิดจากเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีมากและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และออกมาใหม่เรื่อย เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ข้อเสนอแนะควรฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักการออมเงิน ถึงเดือนก็นำมาฝากธนาคาร สร้างให้คุณค่าในเรื่องของการประหยัด เช่น การประหยัดน้ำ ไฟ พลังงานต่าง ๆ^{๗๘} ปัญหาเกิดจากครอบครัวของนักเรียน เป็นต้นแบบให้นักเรียนดู และการสอนของผู้ปกครองนักเรียน ข้อเสนอแนะ ครู ผู้ปกครองนักเรียนควรเป็นต้นแบบในเรื่องของการประหยัด อย่างเป็นรูปธรรมในทุก ๆ ด้าน^{๗๙} ปัญหาเกิดจากผู้ปกครองไม่รู้วิธีการสอนต่อ นักเรียน ข้อเสนอแนะนั้นต้องให้นักเรียนยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงใช้ของที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักการวางแผนการใช้อย่างประหยัดและเหมาะสม^{๘๐} ปัญหาควรกำหนดเรื่องของค่าใช้จ่ายของนักเรียน นักเรียนในยุคปัจจุบันไม่เห็นคุณค่าเรื่องประหยัด ข้อเสนอแนะนั้นควรในเรื่องของความ

^{๗๒} สัมภาษณ์ นางวรรณฯ แผ่นทอง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๓} สัมภาษณ์ นายขุนทร พัฒนโพธิ์วร ร่องผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๔} สัมภาษณ์ นางทัศนีย์ สุวรรณภา ร่องผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๕} สัมภาษณ์ นายบรรเททอง วิจิตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๖} สัมภาษณ์ นายมานพ วงษ์คำผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๗} สัมภาษณ์ นายพิมล สืบบุ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๘} สัมภาษณ์ ดร.ปานใจ จิรวรรณเดช ครูสังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๗๙} สัมภาษณ์ นายสุนทร พันธุ์เพ็ง ครูสังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๘๐} สัมภาษณ์ นายกิตติศักดิ์ ครุจางง ครูแนะแนว ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ประหยัดควรส่งเสริมในเรื่องสิ่งของที่เหลือใช้นำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของที่นำกลับมาใช้ใหม่^{๘๑} สังคมปัจจุบัน เป็นสังคมบริโภค เป็นวัตถุนิยมที่มากขึ้นเรื่อย ๆ ครอบครัวไม่ปลูกฝังในเรื่องของความประหยัดของนักเรียน ชอบตามใจเด็กเกินไป ข้อเสนอแนะนั้นควรอบรมนักเรียนให้เห็นถึงคุณค่าในเรื่องของการประหยัด ยกย่องให้เห็นถึงตัวอย่างในเรื่องของการประหยัด แล้วประสบความสำเร็จในด้านการงาน ในด้านการประหยัด^{๘๒} ปัญหาเด็กบริโภคสื่อมากเกินไป และไม่แยกแยะในเรื่องของที่มีราคาแพง และเกิดการตามใจของผู้ปกครองนักเรียน ข้อเสนอแนะนั้นควรยกตัวอย่างจากสื่อประเภทต่างๆ ในเรื่องของการประหยัดแล้วทำให้เห็นผลออกมาอย่างชัดเจน^{๘๓} ปัญหาเกิดจากผู้ปกครองไม่กำหนดค่าใช้จ่ายของนักเรียนและครอบครัวว่าควรมีค่าใช้จ่ายอย่างไร เก็บออมอย่างไร ข้อเสนอแนะนั้นควรสร้างนิสัยให้กับเด็ก ๆ ในเรื่องของการประหยัด รู้จักการอดออมเงิน และประหยัดค่าใช้จ่ายที่จำเป็น สิ่งที่เราอยากได้ ก็ต้องรู้จักการอดออม เงินที่เราได้มา^{๘๔} ปัญหาเกิดจากตัวของนักเรียนเองที่ไม่เห็นคุณค่าของเงิน เนื่องจากไม่มีรายได้ของตัวเอง ปฏิบัติและขาดแรงเสริม แรงกระตุ้น ครอบครัว ไม่ปลูกฝัง พฤติกรรมเกี่ยวกับความประหยัด ของครอบครัว และเด็กนักเรียน ข้อเสนอแนะควรสร้างเด็กนักเรียนรู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัดและให้เห็นคุณค่าในเรื่องของการประหยัด^{๘๕} ปัญหาเกิดจาก พ่อ แม่ ของนักเรียนนั้นไม่อบรมในเรื่องของความประหยัด ข้อเสนอแนะพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ลูก โรงเรียนปลูกฝังด้านคุณธรรมด้านความประหยัด เช่น การส่งเสริมการออม ทำบุญบริจาค- ใช้จ่าย ประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้^{๘๖} นักเรียนส่วนใหญ่มีชีวิตที่สะดวกสบาย ทำให้ไม่รู้คุณค่าของเงิน และ พ่อแม่ ตามใจเด็กนักเรียนมากเกินไป ข้อเสนอแนะ พ่อแม่ นั้นต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง จัดกิจกรรมให้มีจิตสำนึก ตระหนักในเรื่องให้เกิดประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ปลูกฝังค่านิยมเรื่องของการประหยัด จัดกิจกรรม ออมวันนี้ เพื่อสิ่งดี ๆ ในวันข้างหน้า^{๘๗} ครอบครัวไม่ได้ปลูกฝังเรื่องของการประหยัด ข้อเสนอแนะนั้นควรสร้างความเคยชินเกี่ยวกับเรื่องของการประหยัด เช่น การประหยัดค่าใช้จ่าย การประหยัดพลังงานต่างๆ เช่น การใช้น้ำ การใช้ไฟ ใช้เสร็จก็ปิดเพื่อความประหยัดต่อตนเอง^{๘๘} นักเรียนนั้นไม่รู้จักการทำบุญ บริจาค ใช้จ่ายของของตัวเอง อยากได้อะไรก็จะซื้อโดยไม่คำนึงถึงเรื่องของการประหยัด ข้อเสนอแนะนั้นควรเน้นในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ในเรื่องของการประหยัดสิ่งต่างๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำ สิ่งของที่ประดิษฐ์จากของเหลือใช้^{๘๙} นักเรียนมีชีวิตที่สะดวกสบาย ใช้จ่ายอย่างไม่ประหยัด และผู้ปกครองใช้เงินมาใช้จ่ายมากกว่าการเลี้ยงดูที่อบอุ่นในครอบครัว ข้อเสนอแนะนั้นผู้ปกครองนักเรียนควรปลูกฝังให้นักเรียน

^{๘๑}สัมภาษณ์ นายพรนิม สติธาวร ลูกจ้างประจำ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๘๒}สัมภาษณ์ นางพรณี วันชัย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๘๓}สัมภาษณ์ นางสาวเยาวลักษณ์ วีระภักดี รองผู้อำนวยการโรงเรียน๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๘๔}สัมภาษณ์ นางมารศรี มิ่งศิริรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๘๕}สัมภาษณ์ นางอรทัย บุรณโสภณ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๘๖}สัมภาษณ์ นางยุวดี ทะมึงกลาง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๘๗}สัมภาษณ์ นางสุนิศา โชติกลาง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

^{๘๘}สัมภาษณ์ นางสาววาสนา เสนามอญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

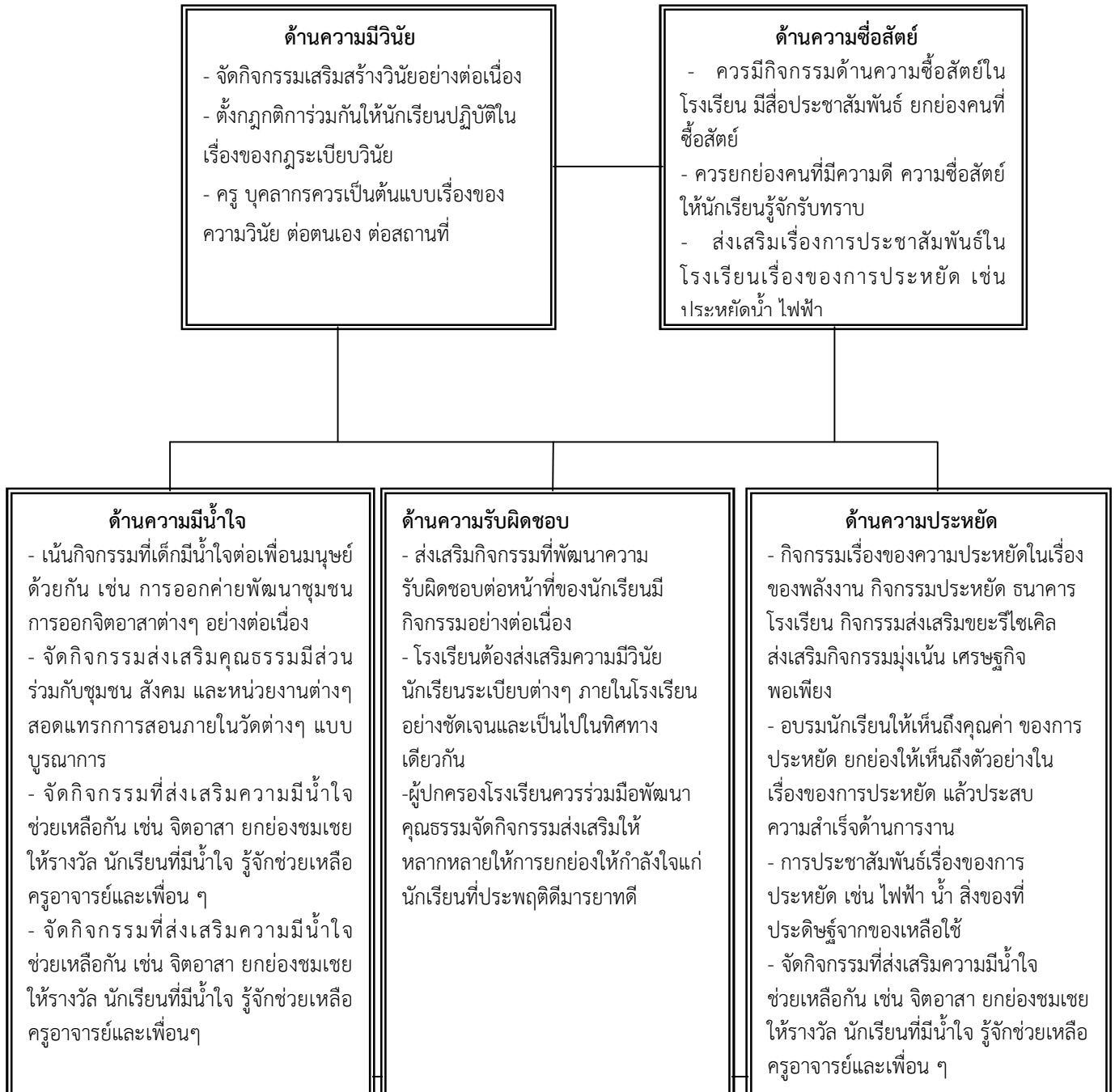
^{๘๙}สัมภาษณ์ นางอมรรัตน์ สมสันเทียะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

รู้จักการทำบัญชี รายรับ – รายจ่าย โดยกำหนดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ทุกชั้นเรียน ให้
นักเรียนออกมเงินอย่างสม่ำเสมอ รณรงค์ให้มีสัปดาห์ หรือเดือนแห่งการออมเงิน เผยแพร่
ประชาสัมพันธ์เรื่องของความประหยัด ประหยัดน้ำ ไฟฟ้า ทั้งที่บ้านและโรงเรียน^{๙๐}

^{๙๐} สัมภาษณ์ นางวรรณา แผ่นทอง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๖. สรุปลองค์ความรู้ (Body of Knowledge)

จากการศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปลองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ที่ได้จากการศึกษา ที่ได้จากการศึกษา ดังแสดงในแผนภูมิที่ ๔.๑

แผนภูมิที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ที่มา : จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

จากแผนภูมิที่ ๔.๑ แนวทางในการพัฒนา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมใน โรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ใน ๕ ด้าน คือ

๑. ด้านความซื่อสัตย์

- ควรมีกิจกรรมด้านความซื่อสัตย์ในโรงเรียน มีสื่อประชาสัมพันธ์ ยกย่องคนที่ซื่อสัตย์
- ควรยกย่องคนที่มีคุณดี ความซื่อสัตย์ ให้นักเรียนรู้จักรับทราบ
- ส่งเสริมเรื่องการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนเรื่องของการประหยัด เช่น ประหยัดน้ำ ไฟฟ้า

๒. ด้านความมีวินัย

- จัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย อย่างต่อเนื่อง
- ตั้งกฎกติการ่วมกันให้นักเรียนปฏิบัติในเรื่องของกฎระเบียบวินัย
- ครู บุคลากรควรเป็นต้นแบบเรื่องของความวินัย ต่อตนเอง ต่อสถานที่

๓. ด้านความรับผิดชอบ

- ควรส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนควรมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

- โรงเรียนต้องส่งเสริมความมีวินัยนักเรียนระเบียบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- ผู้ปกครอง โรงเรียนควรร่วมมือพัฒนาคุณธรรมด้วยกัน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้หลากหลายให้การยกย่องให้กำลังใจ แก่นักเรียนที่ประพฤติดีมารยาดี

๔. ด้านความมีน้ำใจ

- ควรเน้นกิจกรรมที่เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เช่น การออกค่ายพัฒนาชุมชน การออกจิตอาสาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

- จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมมีส่วนร่วมกับชุมชน สังคม และหน่วยงานต่างๆ สอดแทรกการสอนภายในวัดต่างๆ แบบบูรณาการ

- จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีน้ำใจ ช่วยเหลือกัน เช่น จิตอาสา ยกย่องชมเชย ให้รางวัลนักเรียนที่มีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือครูอาจารย์และเพื่อน ๆ

๕. ด้านความประหยัด

- กิจกรรมเรื่องของการประหยัดในเรื่องของพลังงาน กิจกรรมประหยัด ธนาคารโรงเรียน กิจกรรมส่งเสริมขยะรีไซเคิล ส่งเสริมกิจกรรมมุ่งเน้น เศรษฐกิจพอเพียง

- อบรมนักเรียนให้เห็นถึงคุณค่าในเรื่อง ของการประหยัด ยกย่องให้เห็นถึงตัวอย่างในเรื่องของการประหยัด แล้วประสบความสำเร็จในด้านการงาน ในด้านการประหยัด

- การประชาสัมพันธ์ในเรื่องของการประหยัดสิ่งต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำ สิ่งของที่ประดิษฐ์จากของเหลือใช้